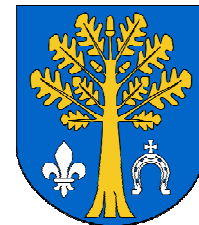

Gmina Kluki

Kluki 88 / 97-415 Kluki

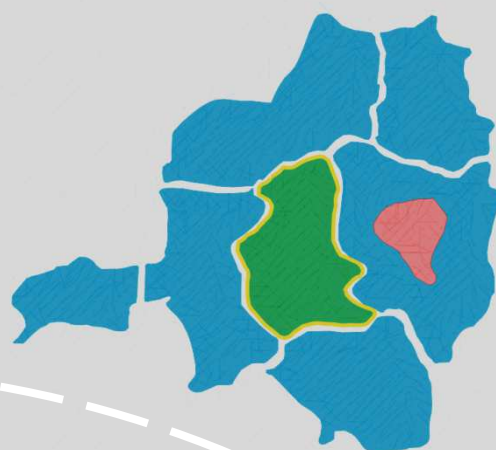
Budujemy możliwości

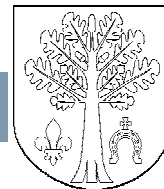
STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLUKI

**Wnioski z diagnozy stanu istniejącego
Strategiczny program działań dla gminy Kluki do 2022r.**

powiat bełchatowski-województwo łódzkie

GMINA KLUKI 2022

UCHWAŁA NR 169/XXIII/2017

Rady Gminy Kluki

z dnia 30 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Kluki do 2022 r.

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 6 i 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579 i poz. 1948) Rada Gminy Kluki uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Kluki do 2022 r.

§ 2. Załączniki do Uchwały stanowią:

Załącznik nr 1 – Strategia Rozwoju Gminy Kluki do 2022 r.

Załącznik nr 2 – Diagnoza stanu istniejącego.

Załącznik nr 3 – Wyniki II konsultacji społecznych – Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kluki.

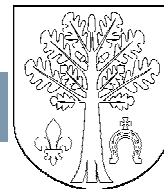
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY

Rady Gminy Kluki

mgr inż. Łukasz Trzciański

Gmina Kluki

Wójt Gminy Kluki Karol Sikora

Urząd Gminy Kluki

Kluki 88/97-415 Kluki

Opracowanie:

 MONDRA design

mgr inż. arch. Łukasz Woźniak

ul. Długa 21/95-030 Rzgów

NIP: 728-255-84-25

info@mondradesign.pl

 ANA URBAN PLANNING

mgr Alicja Anna Jaranowska

ul. Mieszczańska 6/15/93-322 Łódź

NIP: 982-034-10-87

pracownia@ana-up.pl

Prowadzący projekt: Łukasz Woźniak, Alicja Jaranowska

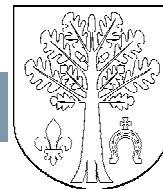
Współpraca: Ewa Koprowska, Łukasz Knop, Tomasz Kasperowicz, Dominika Boss

KONSULTACJE SPOŁECZNE DOKUMENTU STRATEGII:

I konsultacje społeczne: składanie wniosków: od 17 kwietnia do 29 maja 2015 r.
spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami, składanie wniosków do 30 kwietnia 2016 r.

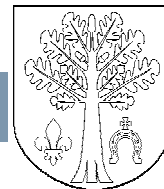
II konsultacje społeczne: spotkania konsultacyjne w 10 miejscowościach gminy, składanie wniosków do dn. 30 kwietnia 2016 r.

(Wyniki: Załącznik nr 2 do dokumentu Strategii rozwoju gminy Kluki do 2022r.)

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	1
1.1. Wstęp	1
1.2. Metodologia prac nad Strategią rozwoju gminy Kluki do 2022r.	1
1.3. Hierarchia dokumentów strategicznych	3
2. ANALIZA STRATEGICZNA–macierz SWOT	8
3. STRATEGICZNY PROGRAM DZIAŁAŃ	10
3.1. Wizja rozwoju gminy – KLUKI 2022	10
3.2. Misja rozwoju gminy Kluki	10
3.3. Obszary kluczowe i cele strategiczne	11
3.4. Cele strategiczne i operacyjne	12
4. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII	31
4.1. Monitoring i ewaluacja	31
4.2. System monitoringu	31
4.3. Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Gminy Kluki	32

**Szanowni Państwo,
Mieszkańcy Gminy Kluki**

Gmina Kluki położona jest w południowej części województwa łódzkiego, w powiecie bełchatowskim. Zajmuje obszar 118,5 km² i liczy około 4,3 tysięcy mieszkańców. Na gminę składa się 37 miejscowości skupionych w 17 sołectwach: Cisza, Imielnia, Kaszewice, Kluki, Kuźnica Kaszewska, Nowy Janów, Osina, Parzno, Podwódka, Roździn, Ścichawa, Strzyżewice, Trząs, Wierzchy Kluckie, Żar, Zarzecze, Żelichów. Charakterystyczną cechą środowiska naturalnego gminy jak i całego obszaru są lasy, które stanowią 47% terenów gminy.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych z Mieszkańcami została opracowana dokumentacja Strategii Rozwoju Gminy Kluki na lata 2016 – 2022.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z dokumentem Strategii Rozwoju Gminy Kluki.

Strategia Rozwoju jest dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego w perspektywie do 2022 roku, która ma w celu polepszenie jakości życia Mieszkańcom Gminy Kluki.

Gmina Kluki to gmina wyróżniająca się wysoką jakością środowiska, stwarzająca warunki do rozwoju społecznego i gospodarczego w którym są wyjątkowe warunki do zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, warunki pracy (przedsiębiorstwa rozwijają się w oparciu o dziedzictwo kulturowe i innowacyjność) oraz warunki rekreacji regionalnej.

Gmina tworzyć będzie warunki do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez skuteczne budowanie możliwości rozwoju zrównoważonego w zakresie warunków zamieszkania, przedsiębiorczości, zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego przy poszanowaniu środowiska naturalnego i kulturowego gminy.

Realizacja celów określonych w Strategii rozwoju gminy Kluki do 2022 dotyczyć będzie nas wszystkich, dlatego też zachęcam Państwa do zapoznania się z treścią niniejszego dokumentu strategicznego.

Z wyrazami szacunku

Wójt Gminy Kluki

Karol Sikora

1. WPROWADZENIE

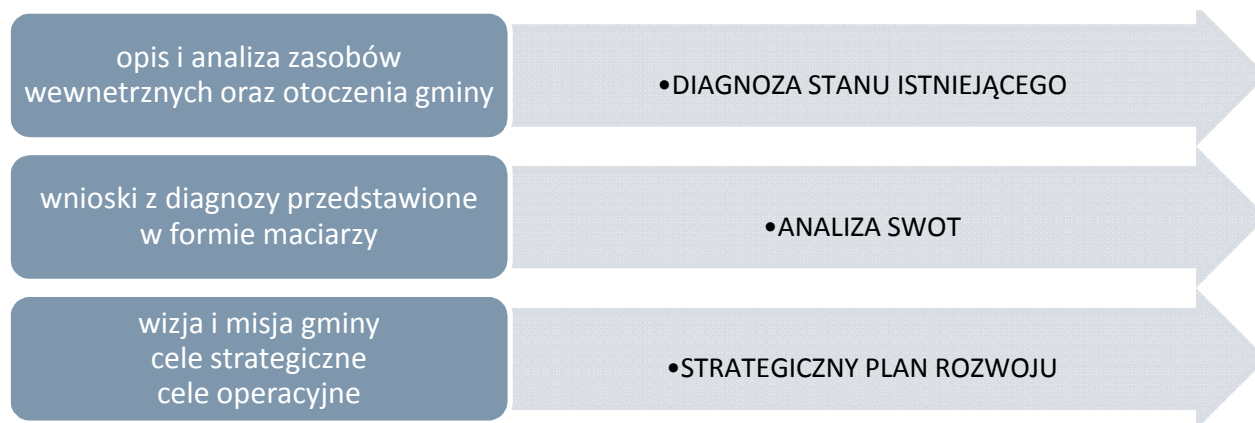
1.1. Wstęp

Strategię rozwoju gminy należy postrzegać, jako długofalowy proces wyznaczania i osiągnięcia celów wspólnoty samorządowej, reprezentowanej przez demokratycznie wybrane władze. Dokument ten zawiera generalny kierunek, priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki oraz przedstawia kierunki realizacji wytyczonych celów. Zapisy Strategii stanowią zatem determinantę decyzji merytorycznych, organizacyjnych i finansowych podejmowanych przez władze samorządowe.

Planowanie strategiczne jest procesem formułowania i modyfikacji strategii. Stanowi metodę ustalania celów i określania sposobów ich osiągnięcia z punktu widzenia wyzwań rozwojowych. Podstawową formą planowania strategicznego gminy jest sporządzenie a następnie aktualizacja strategii rozwoju, w formie planu strategicznego – dokumentu uchwalonego przez samorząd gminny.

Dokument Strategii rozwoju gminy Kluki składa się z trzech elementów, odpowiadających etapom planowania strategicznego, które stanowią:

1. **Diagnoza stanu istniejącego**
2. **Analiza w formie macierzy SWOT**–wnioski (podsumowanie) diagnozy stanu istniejącego
3. **Strategiczny plan rozwoju**– programu działań w długoterminowej perspektywie, określającego misję i wizję gminy oraz cele strategiczne, cele operacyjne oraz zasady monitoringu i ewaluacji.

1.2. Metodologia prac nad Strategią rozwoju gminy Kluki do 2022r.

Procedura formalno-prawna (etapy):

1. Przystąpienie do prac nad Strategią (Uchwała Nr 31/V/2015 Rady Gminy Kluki z dnia 29 stycznia 2015r.) w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju gminy Kluki na lata 2015-2022).
2. Wybranie zespołu eksperckiego.
3. Opracowanie Diagnozy stanu istniejącego.
4. Przeprowadzenie badań ankietowych.
5. Opracowanie wniosków z Diagnozy stanu istniejącego i opracowanie Strategicznego Programu Działań.

6. Ewentualna procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii – konsultacje z właściwymi organami przeprowadzającymi procedurę
7. Konsultacje społeczne projektu Strategii rozwoju (w tym badania ankietowe).
8. Aktualizacja projektu o wytyczne wynikające z Konsultacji społecznych.
9. Przekazanie projektu do przyjęcia przez Radę Gminy Kluki.

Organizacja prac planistycznych od strony podmiotowej

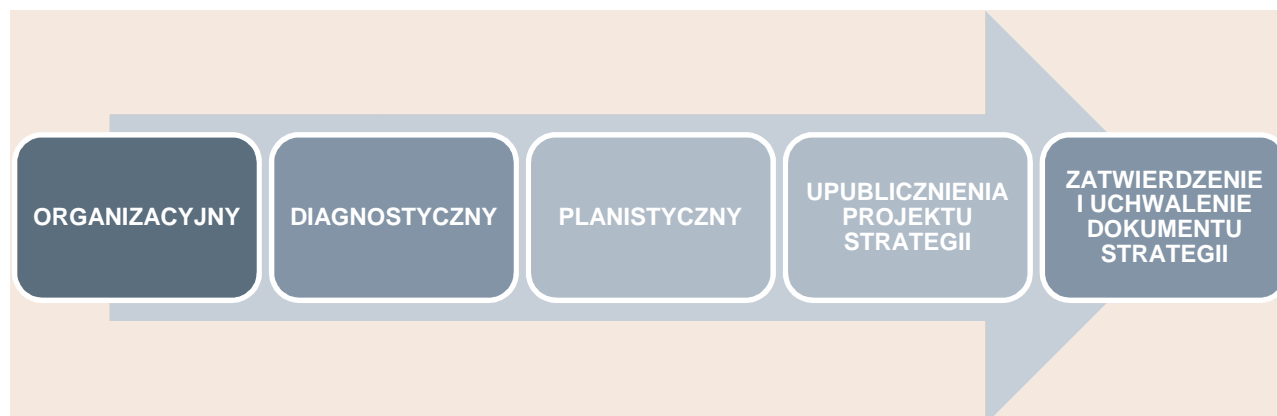
– autorzy i inni uczestnicy procesu, ich rola i zadania

Podczas prac nad dokumentem przyjęto model partycypacyjno-ekspercki, który zakłada włączenie w prace planistyczne przedstawicieli wszystkich zainteresowanych grup. Włączenie społeczności lokalnej było realizowane poprzez organizację spotkań (spotkania informacyjno-konsultacyjne), badania ankietowe (przeprowadzone w ramach Diagnozy stanu istniejącego oraz konsultacji społecznych: ankieta dostępna była w UG Kluki oraz na stronie internetowej urzędu) oraz poprzez zbieranie wniosków od mieszkańców do udostępnionego publicznie projektu Strategii (na stronie internetowej oraz w siedzibie UG Kluki).

Zasady organizacyjne planowania strategicznego na poszczególnych etapach procedury:

- uczestnictwo i reprezentatywność wszystkich aktorów, środowisk instytucji,
- dialog w poszukiwaniu i konsensus w ocenie i wyborze rozwiązań strategicznych
- trwałość i ciągłość decyzji samorządowych dotyczących tworzenia i wdrażania strategii
- łączenie tradycji i innowacji w kreowaniu procesów rozwojowych

Etapy budowania Strategii:

Ogólne zasady i założenia metodyczne, dotyczące całości Strategii:

- jest dokumentem programującym rozwój,
- zakłada maksymalne wykorzystanie zasobów naturalnych, ekonomicznych i społecznych na rzecz osiągnięcia celów w niej założonych,
- jest świadectwem dokonywanych wyborów odnoszących się do najważniejszych kierunków rozwoju, a nie wykazem rutynowych działań (ograniczona ilość do kilku celów strategicznych),
- ma jasno sformułowane założenia wdrożenia oraz określony system monitoringu,
- jest elastyczna w doborze lokalnych metod i instrumentów zarządzania rozwojem gminy, dostosowanych do zmieniających się warunków,

- jest otwarta w wymiarze egzogenicznym – bierze pod uwagę efekty dla otoczenia zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju – system przestrzenny zorientowany na otoczenie.

1.3. Hierarchia dokumentów strategicznych

Proces budowy lokalnych dokumentów planistycznych, w szczególności Strategii rozwoju powinien uwzględniać zmiany w aktach prawnych regulujących zasady prowadzenia polityki rozwoju na wyższych szczeblach, od dokumentów na szczeblu Unii Europejskiej do wojewódzkiej strategii rozwoju. Takie definiowanie spójności w dokumentach strategicznych realizowane poprzez określenie kluczowych kierunków działań. Prowadzi to jednocześnie do koncentracji środków publicznych na jasno zdefiniowanych celach rozwojowych.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „EUROPA 2020”		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „POLSKA 2030” – trzecia fala nowoczesności		
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020		
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	8 Strategii branżowych: <ul style="list-style-type: none"> • Rozwoju transportu, • Bezpieczeństwa narodowego RP • Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko • Rozwój kapitału społecznego • Innowacyjności i nowoczesności gospodarki • Zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa • Rozwój zasobów ludzkich • Sprawne państwo 	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju KPZK 2030
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego – Łódzkie 2020		Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

Układ hierarchiczny unijnych, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Aktualny system prowadzenia polityki rozwoju oparty jest o hierarchiczny układ dokumentów strategicznych. Obejmuje on wytyczne zawarte w Strategii Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju oraz w 9 strategiach zintegrowanych, obejmujących 8 strategii branżowych i Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W ten system dokumentów strategicznych wpisuje się Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego – Łódzkie 2020, stanowiąca podstawę dla opracowywania lokalnych dokumentów strategicznych. W procesie lokalnego planowania strategicznego należy pamiętać o zachowaniu spójności i powiązań z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi.

Wymiar unijny

Strategią wyjścia Unii Europejskiej z kryzysu gospodarczego i przygotowania europejskiej gospodarki na wyzwania następnego dziesięciolecia, jakimi są wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie produktywności i spójności społecznej jest dokument Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na okres od 2010 do 2020r. Fundusze polityk unijnych (polityki spójności, wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybołówstwa) mają wspierać priorytety określone w Strategii Europa 2020.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. **ROZWÓJ INTELIGENTNY** – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji
2. **ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY**– wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
3. **ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU**– wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną

W powyższe cele wpisuje się siedem inicjatyw flagowych oraz 10 zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia, wyznaczających kierunki polityki w perspektywie średniookresowej, realizowane na poziomie unijnym i krajowym.

Polityka spójności do roku 2020, stawia sobie za cele inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz europejskiej współpracy terytorialnej. Priorytetowy dla wspólnej polityki rolnej jest zrównoważony, inteligentny oraz sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój europejskich obszarów wiejskich. Wśród strategicznych działań tej polityki wymienia się zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego poprzez wzmocnienie produktywności rolnictwa, ochronę środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko, efektywne zarządzanie zasobami naturalnymi. Ponadto ważnym jest zrównoważony rozwój terytorialny mający na celu wspieranie zatrudnienia, poprawę gospodarki wiejskiej oraz uwzględnienie różnorodności strukturalnych systemów przyrodniczych.

Wymiar krajowy

Polityka regionalna Polski opiera się głównie na potencjałach regionów. Wspólną podstawę diagnostyczną dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi Raport Polska 2030. Wyzwania rozwojowe, w którym wskazane zostały kierunki rozwojowe w perspektywie do 2030r. Krajowe dokumenty strategiczne powstały w okresie finalizacji prac nad Strategią Europa 2020. Pozwoliło to na zachowanie wielu zależności między dokumentami krajowymi a unijnymi w zakresie wyznaczanych celów rozwojowych.

- **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030(DRSK)**– stanowi kontynuację i rozwinięcie Raportu Polska 2030. Celem głównym przedstawionym w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji), efektywności i sprawności państwa.

- **Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020** - aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (ŚSRK) – Jest to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, odnoszący się do celów strategicznych zawartych w DSRK i wskazujący strategiczne zadania państwa w trzech obszarach: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka oraz spójność społeczna i terytorialna.
- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie** – Celem strategicznym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju, jakimi są wzrost, zatrudnienie i spójność w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Wymiar regionalny

Strategia rozwoju województwa łódzkiego do 2020r.

Strategiczna polityka rozwoju województwa łódzkiego do 2020r. wskazana w zaktualizowanej Strategii jest odpowiedzią na wyzwania najbliższych lat pozwalającą na kształtowanie regionu nowoczesnego i atrakcyjnego gospodarczo oraz przyjaznego dla jego mieszkańców. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 przyjmuje następującą wizję rozwoju regionu:

REGION SPÓJNY TERYTORIALNIE I WIZERUNKOWO, KREATYWNY I KONKURENCYJNY W SKALI KRAJU I EUROPY, O NAJLEPSZEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ, WYRÓŻNIAJĄCY SIĘ ATRAKCYJNOŚCIĄ INWESTYCYJNĄ I WYSOKĄ JAKOŚCIĄ ŻYCIA

W celu wspierania pozytywnych przemian, niwelowania głównych barier rozwojowych w regionie a także efektywnego wykorzystania zasobów Strategia zakłada, iż polityka regionalna będzie realizowana w dwóch płaszczyznach horyzontalnej oraz terytorialno-funkcjonalnej.

Polityka horyzontalna obejmie swym oddziaływaniem obszar całego województwa. Złożą się na nią trzy filary rozwoju obejmujące **sferę gospodarczą, społeczną i przestrzenną**, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie spójności w rozwoju na poziomie regionalnym (spójność terytorialna).

FILAR I. SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA

CEL STRATEGICZNY:

**REGION WYKORZYSTUJĄCY POTENCJAŁ ENDOGENICZNY DO ROZWOJU INTELIGENTNEJ GOSPODARKI,
OPARTY NA KREATYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW**

1. CEL OPERACYJNY – ZAAWANSOWANA GOSPODARKA WIEDZY I INNOWACJI

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1.1. ROZWÓJ NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII NA RZECZ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI REGIONALNYCH.
- 1.2. ROZWÓJ NOWOCZESNEJ GOSPODARKI ENERGETYCZNEJ.

2. CEL OPERACYJNY – NOWOCZESNY KAPITAŁ LUDZKI I RYNEK PRACY

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 2.1. KSZTAŁTOWANIE I ROZWÓJ KADR DLA GOSPODARKI INNOWACYJNEJ.
- 2.2. KSZTAŁTOWANIE AKTYWNYCH POSTAW NA RYNKU PRACY.

3. CEL OPERACYJNY – ZINTEGROWANE ŚRODOWISKO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI DLA ROZWOJU GOSPODARKI.

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 3.1. KSZTAŁTOWANIE INNOWACYJNEGO ŚRODOWISKA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I POWIĄZAŃ SIECIOWYCH.
- 3.2. ROZWÓJ MŚP I SEKTORA ROLNEGO.

FILAR II. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

CEL STRATEGICZNY:

**AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE, Z DOBRYM DOSTĘPEM DO USŁUG PUBLICZNYCH, SPRZYJAJĄCE
WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU GRUP WYKLUCZONYCH**

4. CEL OPERACYJNY – WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I SILNE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 4.1. ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.
- 4.2. WZMOCNIENIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ.

5. CEL OPERACYJNY – WYSOKI STANDARD I DOSTĘP DO USŁUG PUBLICZNYCH

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 5.1. ROZWÓJ USŁUG I POPRAWA DOSTĘPU DO SEKTORA EDUKACJI.
- 5.2. ROZWÓJ USŁUG I POPRAWA DOSTĘPU DO SEKTORA OCHRONY ZDROWIA, POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ PIECZY ZASTĘPCZEJ.
- 5.3. ROZWÓJ USŁUG I POPRAWA DOSTĘPU DO SEKTORA KULTURY, SPORTU, TURYSTYKI I REKREACJI.
- 5.4. ROZWÓJ CYFRYZACJI I USŁUG I USŁUG CYFROWYCH W SEKTORZE PUBLICZNYM.

6. CEL OPERACYJNY – REINTEGRACJA SPOŁECZNA GRUP WYKLUCZONYCH LUB ZAGROŻONYM WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 6.1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU EKONOMICZNEMU.
- 6.2. REINTEGRACJA ZAWODOWA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI I WYKLUCZENIOM SPOŁECZNYM.

FILAR III. SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA

CEL STRATEGICZNY:

**ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY REGIONU Z SILNIE POWIĄZANYM SYSTEMEM OSADNICZYM, Z
NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĄ I RACJONALNIE WYKORZYSTYWANymi ZASOBAMI ŚRODOWISKA
PRZYRODNICZEGO**

7. CEL OPERACYJNY - WYSOKA JAKOŚĆ I DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ

STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 7.1. WZMOCNIENIE I ROZWÓJ SYSTEMÓW TRANSPORTOWYCH I TELEINFORMATYCZNYCH.
- 7.2. WZMOCNIENIE I ROZWÓJ SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

8. CEL OPERACYJNY – WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- 8.1. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE POWIĄZAŃ PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWYCH.
- 8.2. PRZECIWDZIAŁANIE I ZWALCZANIE SKUTKÓW ZAGROŻEŃ NATURALNYCH I ANTROPOGENICZNYCH.

9. CEL OPERACYJNY – ZRÓWNOWAZONY SYSTEM OSADNICZY**STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- 9.1. WZMOCNIENIE SYSTEMU POWIĄZAŃ FUNKCJONALNYCH.
- 9.2. WZMOCNIENIE PROCESÓW REWITALIZACJI I POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO.

Lepszemu wykorzystaniu specyfiki poszczególnych obszarów województwa sprzyjać będzie uzupełnienie polityki horyzontalnej o politykę terytorialno-funkcjonalną oddziaływującą tematycznie na tereny obszarów miejskich, obszarów wiejskich oraz wyspecjalizowane obszary funkcjonalne.

Narzędziem realizacji polityki terytorialno-funkcjonalnej na obszarach miejskich i wiejskich jest również kontrakt terytorialny. Zgodnie z polityką przyjętą na szczeblu krajowym, podstawą dla przygotowania i uzgadniania kontraktu terytorialnego są obszary strategicznej interwencji (OSI) wynikające z założeń polityki państwa.

Działania prowadzone w ramach tych OSI na poziomie regionalnym będą wspierane przez instrumenty rządowe. Jako podstawę dla wyznaczenia OSI szczególnie istotnych dla rozwoju kraju, w regionie łódzkim przyjęto typy obszarów wskazane w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie”. Są to:

- Łódź i jej obszar funkcjonalny,
- ośrodki subregionalne – miasta powiatowe powyżej 20 tys. mieszkańców i ich obszary funkcjonalne,
- miasta powiatowe tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary wiejskie o słabej dostępności do usług publicznych.

Elementem uzupełniającym i umożliwiającym wykorzystanie dla rozwoju unikalnych potencjałów wewnętrznych zlokalizowanych na obszarach miejskich i wiejskich, są obszary strategicznej interwencji wynikające z polityki rozwoju województwa łódzkiego.

Kolejnym elementem polityki terytorialno-funkcjonalnej jest polityka odnosząca się do wyspecjalizowanych obszarów funkcjonalnych. Zostały one wskazane ze względu na jednolitość potencjałów endogenicznych będących głównym czynnikiem rozwoju oraz powiązania funkcjonalno-przestrzenne w układach wewnętrznych i ponadregionalnych, wpływające na wzrost konkurencyjności województwa i jego rozwój społeczno-gospodarczy.

2. ANALIZA STRATEGICZNA – MACIERZ SWOT

Diagnoza stanu faktycznego jest nieodzowną fazą planowanych zmian w tematyce rozwoju lokalnego. Diagnoza daje możliwość poznać problemy, słabe i mocne strony oraz dostrzec obszary działania, w których można stan ten zmienić. W tym zakresie najpopularniejszą i najbardziej obiektywną metodą jest metoda SWOT. Jest to analiza słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

Polega na ocenie sytuacji gminy w relacji do otoczenia, czego efektem jest rozpoznanie tzw. czynników sytuacyjnych (rozwojowych) w podziale na wewnętrzne siły (atuty, mocne strony) i słabości (słabe strony) oraz tkwiące w otoczeniu czynniki korzystne (szanse, okazje) i niekorzystne (zagrożenia).

Analiza SWOT		
	Pozytywne	Negatywne
Wewnętrzne (cechy gminy)	Mocne strony	Słabe strony
Zewnętrzne (cechy otoczenia)	Szanse	Zagrożenia

Model Analizy SWOT

ANALIZA SWOT dla GMINY KLUKI

Sfera przestrzenne i ekologiczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwodociągowanie gminy (ok. 90% obszaru) ▪ bardzo wysoka lesistość gminy – około 47,6% ▪ dogodnie położenie gminy przy drodze krajowej 74 w centrum powiatu ▪ podnoszenie jakości przestrzeni publicznych ▪ walory krajobrazowe miejsca zamieszkania ▪ wysokie walory przyrodnicze obszaru – unikatowe ekosystemy ▪ dolina rzeki Widawki wzbogacająca krajobraz gminy oraz jej potencjał przyrodniczy ▪ bogate dziedzictwo kulturowe ▪ dotacje do przydomowych oczyszczalni ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ system drogowy wymagający wciąż modernizacji ▪ kanalizacja sanitarna objęte ok. 10 % mieszkańców gminy ▪ niewielki stopień pokrycia terenu gminy obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ położenie geograficzne w centrum systemu przyrodniczego regionu – główny korytarz ekologiczny OChK Rzeki Widawki oraz w centrum powiatu bełchatowskiego ▪ dostępność komunikacyjna w skali regionu za pośrednictwem drogi krajowej i dróg powiatowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zanieczyszczenia powietrza przez emisję pyłów ze stref przemysłowych oraz zanieczyszczenie rzek w obszarze gmin sąsiednich

Sfera społeczna

Mocne Strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja i budowa sal i świetlic ▪ rozwój bazy oświatowej ▪ wsparcie dla budowy odnawialnych źródeł energii ▪ sukcesywny wzrost liczby ludności i dodatkowe saldo migracji ▪ stosunkowo niskie bezrobocie ▪ społeczność lokalna aktywna społecznie ▪ tożsamość regionalna mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczająca ilość miejsc pracy dla kobiet (kobiety - 58% ogółu bezrobotnych) ▪ wzrost liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napływ nowych mieszkańców z obszarów sąsiednich ▪ programy powiatu – współpraca z gminami: aktywizacja bezrobotnych, podnoszenie kwalifikacji, kursy i szkolenia dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych ▪ sąsiedztwo ośrodka miejskiego – miasta Bełchatów (oferta kulturalna, opieka zdrowotna) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tendencje społeczne związane z procesem starzenia się społeczeństwa: obciążenie demograficzne, ujemny przyrost naturalny

Sfera gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sukcesywny wzrost liczby podmiotów gospodarczych ▪ różnorodny potencjał ludzki ▪ wysoki potencjał turystyczny i przyrodniczy ▪ przestrzeń dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości ▪ możliwość wsparcia lokalnej przedsiębiorczości przez instytucje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niskie klasy gleb uniemożliwiające rozwój wysokotowarowej gospodarki rolnej ▪ niekorzystna struktura agrarna – przewaga gospodarstw małych ▪ niewystarczająco rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjna.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ środowisko przyrodnicze jako otoczenie biznesu sektorów przemysłu nieuciążliwego, technologicznego, innowacji ▪ zagospodarowanie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego ▪ programy wspierające powstawanie i rozwój przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjazd ludzi młodych, przedsiębiorczych

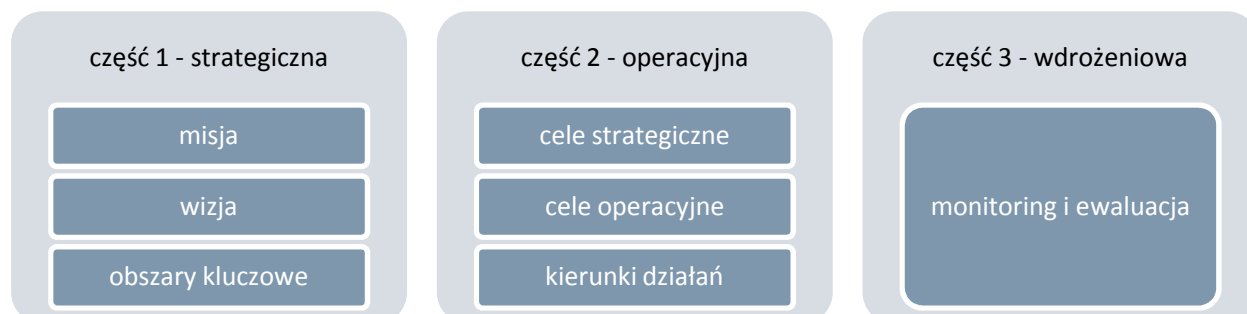
Sfera zarządzania

Mocne Strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • brak zadłużenia gminy • znajomość gminy przez samorząd lokalny • monitoring polityki przestrzennej gminy (aktualizacja Studium) • wysokie umiejętności pracowników, • zagospodarowanie działek gminnych • jakość przestrzeni publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokie nakłady finansowe na oświatę
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp do szkoleń dedykowanym samorządom lokalnym • interaktywność usług publicznych, nowoczesne i bardziej dostępne narzędzia partycypacji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba obowiązków samorządów lokalnych i brak nowych instrumentów ich realizacji

3. STRATEGICZNY PROGRAM DZIAŁAŃ

Struktura strategicznego programu działań

3.1. Wizja rozwoju gminy – KLUKI 2022

Spojrzenie w przyszłość, wyobrażenie, idea – Jaka ma być nasza gmina?

Wizja rozwoju gminy - określa efekt końcowy podejmowanych aktualnie i w przyszłości działań, daje zarys pożądanego obrazu przestrzennego (gminy), z uwypukleniem jego specyfiki i zdolności. Prowadzi do formułowania listy wartości – celów.

Wizja rozwoju gminy określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota samorządowa, wykorzystując przy tym możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

WIZJA ROZWOJU – GMINY KLUKI 2022

Gmina Kluki to gmina wyróżniająca się wysoką jakością środowiska, stwarzająca warunki do rozwoju społecznego i gospodarczego w którym są wyjątkowe warunki do zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, warunki pracy (przedsiębiorstwa rozwijają się w oparciu o dziedzictwo kulturowe i innowacyjność) oraz warunki rekreacji regionalnej.

3.2. Misja rozwoju gminy Kluki

Prześlanie, rola: Czym kierujemy się w naszych działaniach ?

Misja służy określeniu systemu wartości, jakie przyświecają władzom samorządowym i społeczności w drodze do osiągnięcia projektowanego w wizji obrazu gminy. Odpowiada samorządowi na pytanie o sens jak również istotę działania samorządu lokalnego.

Misja rozwoju gminy Kluki stworzona w oparciu o wartości zakorzenione w tradycji

	<p>Herb gminy przedstawia w polu błękitnym dąb złoty, z prawej strony pnia lilie srebrną, z lewej podkowę z krzyżem kawalerskim.</p>
<p>Znaczenie</p>	<p>Dąb symbolizuje leśny charakter gminy. Podkowa z krzyżem to godło herbu Pobóg Konięcpolskich - właścicieli okolicznych dóbr. Kolory symbolizują: błękit: kult Maryjny, niebo i wiarę. Złoto (żółcień): Boski majestat, a także króla - jako Pomazańca Bożego, objawienie Ducha Świętego oraz szlachetność. Srebro (biel): czystość, uczciwość, pokój i wodę.</p>
<p>Wartości</p>	<p>leśny charakter gminy i poszanowanie lokalnej przyrody tradycja, dziedzictwo kulturowe i tożsamość regionalna</p>

MISJA GMINY KLUKI

Tworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez skuteczne budowanie możliwości rozwoju zrównoważonego w zakresie warunków zamieszkania, przedsiębiorczości, zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego przy poszanowaniu środowiska naturalnego i kulturowego gminy.

3.3. Obszary kluczowe i cele strategiczne

Po przeprowadzeniu diagnozy stanu istniejącego (charakterystyk i analiz), przygotowaniu analizy SWOT wytyczone zostały trzy główne obszary działania wraz z czterema celami strategicznymi do realizacji do roku 2022r. Przedstawiony poniżej układ głównych obszarów kluczowych wynika z przyjętej wizji rozwoju gminy Kluki.

Stanowi on spójne i komplementarne zestawienie najważniejszych z punktu widzenia stymulowania polityki rozwoju dziedzin aktywności społeczno-gospodarczej. W założonej perspektywie roku 2022 powinny one w najistotniejszy sposób determinować rozwój gminy.

OBSZAR I – GOSPODARKA, ROLNICTWO, TURYSTYKA

CEL STRATEGICZNY 1 - Zrównoważony rozwój gospodarczy podstawą do wysokiej jakości życia

CEL STRATEGICZNY 2 – Zielone centrum powiatu

OBSZAR II – INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I OCHRONA ŚRODOWISKA

CEL STRATEGICZNY 3–Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego

CEL STRATEGICZNY 4–Ład w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

OBSZAR III – SPOŁECZEŃSTWO I JAKOŚĆ ŻYCIA

CEL STRATEGICZNY 5 – Społeczność obywatelska i wzrost jakości życia mieszkańców

CEL STRATEGICZNY 6 – Aktywizacja mieszkańców i integracja

3.4. Cele strategiczne i operacyjne

W ramach każdego obszaru zdefiniowano cel strategiczny, wskazujący na generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji gminy. Cele strategiczne realizowane są w wyniku osiągnięcia celów operacyjnych, stanowiących niższy poziom planowania strategicznego. Kolejnym poziomem planowania strategicznego są kierunki działań, przyporządkowane poszczególnym celom operacyjnym.

cel strategiczny

cel operacyjny

kierunki działań (proponowane – najbardziej elastyczne)

Pomimo, że kierunki działań przyporządkowane są konkretnym celom operacyjnym to niejednokrotnie przyczyniać się mogą do osiągnięcia więcej niż jednego celu. Kierunki działań to katalog przykładowych zadań, które traktować należy jako pewną propozycję – otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej wspólnoty gminy w perspektywie długofalowej. Wymienione kierunki są określone na dużym poziomie ogólności i niekiedy wymagać będą dalszego rozplanowania.

Strategia Rozwoju Gminy Kluki nie ogranicza się w swych zapisach wyłącznie do operacji realizowanych bezpośrednio przez władze samorządowe, ale dotyczy całej społeczności lokalnej, tj. organizacji, instytucji i podmiotów, działających na części bądź całości jej obszaru. Realizacja zapisów Strategii powinna się odbywać na zasadzie budowania i rozwijania sieci aktywnej (efektywnej) współpracy międzysektorowej i międzyorganizacyjnej, czyli zgodnie z kluczowymi zasadami polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

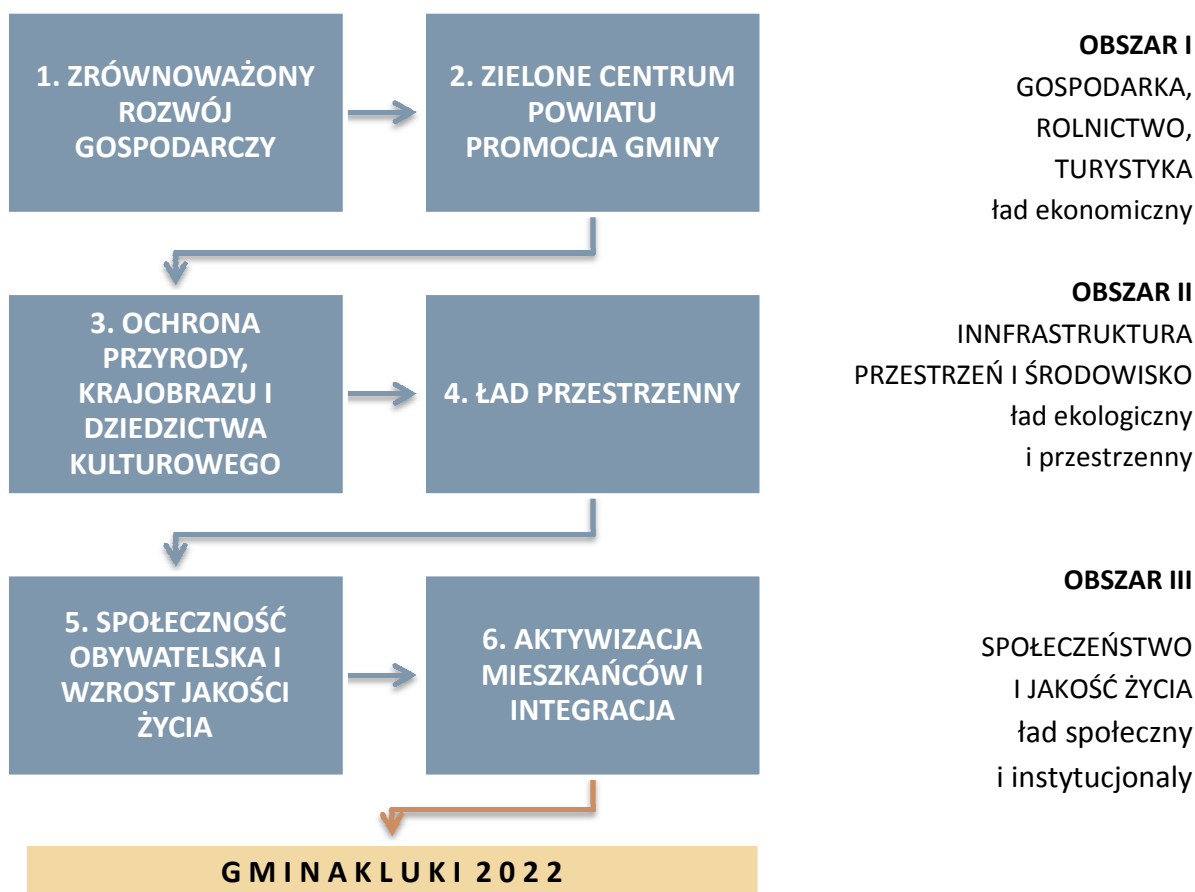
STRUKTURA CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

Cele strategiczne	Cele operacyjne
I OBSZAR STRATEGICZNY – GOSPODARKA, ROLNICTWO, TURYSTYKA	
<p>1. Zrównoważony rozwój gospodarczy podstawą wysokiej jakości życia</p>	<p>1.1. Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości 1.2. Tworzenie warunków sprzyjających lokalizacji nowych przedsiębiorstw z sektora działalności nieuciążliwych dla środowiska 1.3. Wsparcie sektora rolnego w zakresie rozwoju nowoczesnego rolnictwa, w tym spółdzielczości i pozarolniczego rozwoju wsi 1.4. Wspieranie rozwoju sektora rybactwa oraz zagospodarowanie istniejących zbiorników wodnych oraz terenów przyległych 1.5. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości związanej z odnawialnymi źródłami energii 1.6. Wspieranie rozwoju usług zdrowotnych, związanych ze zdrowym stylem życia</p>
<p>2. Zielone centrum powiatu</p>	<p>2.1. Gospodarcze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego 2.2. Stworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych i edukacyjnych o zasięgu regionalnym (dostępność rekreacyjna gminy) w zakresie rekreacji i turystyki krajobrazowej 2.3. Wielopłaszczyznowa promocja gminy Kluki</p>
II OBSZAR STRATEGICZNY – INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I OCHRONA ŚRODOWISKA	
<p>3. Ochrona przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego</p>	<p>3.1. Ochrona walorów i zasobów środowiska przyrodniczego 3.2. Plan ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego wraz z programem zagospodarowania cennych obiektów i obszarów w procesie rozwoju gospodarczego 3.3. Ochrona jakości wód powierzchniowych 3.4. Zaangażowanie społeczeństwa w opiekę na dziedzictwem kulturowym 3.5.</p>
<p>4. Ład w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</p>	<p>4.1. Rozwój systemów infrastruktury technicznej i kanalizacyjnej (infrastruktury drogowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, sieci teleinformatycznej, sieci gazowej) 4.2. Rozwój infrastruktury szkół, rewaloryzacja istniejących i zagospodarowanie nowych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych 4.3. Perspektywiczne planowanie przestrzenne sprzyjające aktywizacji gospodarczej 4.4. Zrównoważony rozwój na terenie gminy</p>

III OBSZAR STRATEGICZNY – SPOŁECZEŃSTWO I JAKOŚĆ ŻYCIA	
5. Społeczność obywatelska i wzrost jakości życia mieszkańców	5.1. Wspieranie aktywności społecznej i rozwoju kapitału ludzkiego (rozwój oferty edukacyjnej placówek oświatowych, rozwój oferty szkoleń i warsztatów dla dzieci i dorosłych) 5.2. Dostęp do technologii – sieć światłowodowa i dostęp do Internetu 5.3. Rozwiązywanie problemów społecznych 5.4. Zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego
6. Aktywizacja mieszkańców i integracja	6.1. Zwiększenie dostępu do informacji oraz wdrażanie narzędzi partycypacji społecznej 6.2. Rozwój zawodowy samorządu 6.3. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego 6.4. Zwiększenie dostępności do usług publicznych

DIAGRAM CELÓW STRATEGICZNYCH

I OBSZAR STRATEGICZNY – GOSPODARKA, ROLNICTWO, TURYSTYKA

---ŁAD EKONOMICZNY GMINY KLUKI---

1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY PODSTAWĄ WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA

----->WZMOCNIENIE ROZWOJU LOKALNEJ GOSPODARKI

Rozwój lokalnej sfery gospodarczej tworzy podstawy procesów rozwojowych we wszystkich aspektach życia społeczności lokalnej i jest pośrednim źródłem wzrostu samodzielności jednostek terytorialnych. Zapewnienie jakości życia mieszkańcom jest głównym dążeniem władz samorządowych. Podstawowym czynnikiem wpływającym na podniesienie jakości życia jest stopień rozwoju lokalnej gospodarki, zapewnienie dostępności dóbr i usług.

Wzmocnienie obszaru gospodarki lokalnej w dużym stopniu zależy od wspierania inicjatyw i aktywności ekonomicznej mieszkańców. Gmina Kluki odznacza się wzrastającą przedsiębiorczością mieszkańców. Wspomaganie tego sektora przyczyni się do rozwoju ekonomicznego gminy oraz odczuwanej przez mieszkańców jakości życia.

- MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA (PRZEMYSŁ NIEUCIĄŻLIWY)
- WSPIERANIE REALIZACJI OZE
- TURYSTYKA I REKREACJA
- SPÓŁDZIELCZOŚĆ ROLNICZA

CELE OPERACYJNE W RAMACH 1. CELU STRATEGICZNEGO:

- 1.1. Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego oraz rozwój turystyki i rekreacji
- 1.2. Pozyskiwanie inwestorów, tworzenie warunków sprzyjających lokalizacji nowych przedsiębiorstw z sektora działalności nieuciążliwych dla środowiska oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości
- 1.3. Wspieranie sektora rolnego w zakresie rozwoju rolnictwa w tym spółdzielczości rolniczej i pozarolniczejdziałalności na wsi
- 1.4. Wspieranie rozwoju sektora rybactwa oraz zagospodarowania istniejących zbiorników wodnych i terenów przyległych
- 1.5. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości związanej z odnawialnymi źródłami energii
- 1.6. Wspieranie rozwoju usług zdrowotnych, związanych ze zdrowym stylem życia

1.1. KREOWANIE ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO ROZWOJOWI LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Podstawowym uwarunkowaniem powstawania przedsiębiorstw jest sprzyjające temu lokalne środowisko. W celu zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego należy wspierać lokalną przedsiębiorczość na etapie uruchamiania działalności jak i w fazie ich rozwoju.

Znacząca rola lokalnego rozwoju gospodarczego przypada sektorowi małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Przedsiębiorstwa pobudzają lokalny rynek, tworzą miejsca pracy, powodują zwiększenie zamożności lokalnego społeczeństwa. W praktyce występuje ścisła zależność między rozwojem regionalnym, a sektorem małych i średnich przedsiębiorstw. Powstają one najczęściej w miejscach zamieszkania założycieli, którzy korzystają z miejscowych zasobów, wpływają na rozwój lokalny i stwarzają klimat do kolejnych inwestycji.

Rozwój gospodarki polega również na wspieraniu rozwoju nowoczesnej produkcji rolnej, wykorzystaniu potencjału rekreacyjnego i turystycznego.

Kierunki działań:

1) Stworzenie stanowiska pracy – Centrum wsparcia MŚP i Nowoczesnego Rolnictwa mające na celu rozwój lokalnej przedsiębiorczości i innowacyjności.

Stanowisko pracy miałooby za zadanie świadczyć pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom w zakresie zakładania działalności gospodarczej, wsparcia rozwoju przedsiębiorstw działających na terenie gminy (procedura, możliwość dofinansowania), prowadzić szkolenia dla przedsiębiorców i rolników, zapewniając doradztwo ekonomiczne, prawne i techniczne, upowszechniać informację gospodarczą.

2) Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i innowacyjności, pozyskiwanie nowych inwestorów

Działania powinny wpływać na zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości. Wykształcenie myślenia innowacyjnego i podejścia przedsiębiorczego wymaga realizacji odpowiednich programów edukacyjnych w szkołach, nastawionych na kształcenie myślenia kreatywnego i przedsiębiorczego oraz kampanii informacyjnych i promocyjnych skierowanych do osób dorosłych.

3) Współpraca z instytucjami – wielopłaszczyznowa promocja gminy

Współpraca powinna polegać na prowadzeniu wspólnych projektów, działań promocyjnych, konsultacyjnych i szkoleniowych – wykorzystywanie przez samorząd usług oferowanych przez inne instytucje.

Sprzyjać temu będzie działalność informacyjna prowadzona przez Urząd Gminy, w tym zamieszczenie informacji na stronie internetowej gminy, zasad i możliwości inwestowania w gminie.

1.2. TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH LOKALIZACJI NOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW Z SEKTORA PRZEMYSŁÓW NIEUCIAŹLIWYCH DLA ŚRODOWISKA

Polityka sprzyjająca rozwojowi biznesu przejawia się z jednej strony we wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości a z drugiej w stopniu otwarcia na zewnętrznych inwestorów.

Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu w gminie jest głównym działaniem, mającym zachęcić inwestorów zewnętrznych do lokowania swojego kapitału w gminie Kluki. Powstające przedsiębiorstwa mogą w istotny sposób wpłynąć na podniesienie jakości życia mieszkańców, zapewniając dostępność dóbr i usług oraz organizując nowe miejsca pracy.

Działania w tym zakresie powinny obejmować zapewnienie infrastruktury, umożliwiającej realizację inwestycji jak i tworzenie przyjaznej dla przedsiębiorców organizacji administracji. Istotnym działaniem jest ponadto zapewnienie odpowiedniej promocji oferty inwestycyjnej gminy, skierowanej zarówno do inwestorów zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Kierunki działań:

1) Przygotowanie terenów pod inwestycje – promocja

Wymagana jest analiza obszaru gminy pod kątem wytypowania obszaru lub obszarów spełniających kryteria terenów inwestycyjnych, ustalenie dla nich odpowiedniego przeznaczenia, podjęcie działań promocyjnych związanych ze znalezieniem odpowiedniego inwestora z sektora przemysłów nieuciążliwych.

2) Pozyskiwanie inwestorów - stworzenie i wdrażanie systemu promocji gospodarczej

Proces pozyskiwania inwestorów wymaga nie tylko odpowiedniego przygotowania gruntów pod inwestycje w zakresie infrastrukturalnym i prawnym ale również realizacji działań promujących dobre warunki dla inwestowania tj. materiały informacyjne, spotkania z inwestorami, promocję terenów inwestycyjnych podczas wydarzeń samorządowo-biznesowych, konferencji, targów lub wprowadzenia ulg podatkowych dla nowych inwestorów.

1.3. WSPARCIE SEKTORA ROLNEGO W ZAKRESIE ROZWOJU ROLNICTWA, W TYM SPÓLDZIELCZOŚCI ROLNICZEJ I POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI NA WSI

Możliwością wykorzystania potencjału gminy w obszarze rolnictwa jest wsparcie rozwoju nowoczesnej i ekologicznej produkcji rolnej oraz organizacji zrzeszeń rolniczych. Gospodarstwa wykorzystujące nowoczesne technologie i sposoby zarządzania są bardziej efektywne i przynoszą większe zyski, jednocześnie ograniczając niekorzystne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

Uczestnictwo w organizacjach rolniczych umożliwia zaciśnięcie więzi pomiędzy samymi rolnikami, co wzmacnia pozycję gospodarstw rolnych i wpływa na kształtowanie odpowiedniego ładu rynkowego. Organizacje te mimo, że są w Polsce mocno rozdrobnione, spełniają bardzo ważne funkcje w życiu gospodarczym. Reprezentują interesy rolników przed organami władzy publicznej, co sprzyja tworzeniu lepszych warunków dla rolnictwa. Jeżeli działają na terenie gminy to spełniają szereg innych zadań m.in. funkcję instytucji obsługi rolnictwa, prowadzą edukację rolniczą, wspierają szkolnictwo.

Kierunki działań:

1) Tworzenie podstaw do wzrostu konkurencyjności gospodarstw rolnych

Działania dotyczyć będą wspierania nowoczesnych form rolnictwa i przeobrażeń gospodarczych na terenach wiejskich, poprzez m.in. promocje nowych technologii, wspieranie zintegrowanej i wielofunkcyjnej produkcji.

2) Uruchomienie i promocja alternatywnych źródeł zarobkowania poza rolnictwem

Rozwijanie gospodarstw wielofunkcyjnych, w tym świadczących usługi okołorolnicze i prowadzących działalność agroturystyczną.

3) Aktywizacja działań na rzecz spółdzielczości rolniczej i grup producentów rolnych

Działania dotyczyć powinny integracji lokalnych rolników dla stworzenia sieci wzajemnych świadczeń produkcyjnych i usługowych, dających podstawę dla utworzenia grupy producentów rolnych.

1.4. WSPIERANIE ROZWOJU SEKTORA RYBACTWA ORAZ ZAGOSPODAROWANIA ISTNIEJĄCYCH ZBIORNIKÓW WODNYCH I TERENÓW PRZYLEGŁYCH

Działania powinny polegać na tworzeniu potencjału produkcyjnego i zwiększaniu znaczenia tego sektora gospodarki w rozwoju gminy. Polityka gminy powinna promować i wspierać zagospodarowanie samych zbiorników jak i ich otoczenia, związanego zarówno z działalnością rybacką jak i turystyką i rekreacją oraz mieszkalnictwem.

Kierunki działań:

1) Promowanie działań związanych z powstawaniem gospodarstw rybackich

Działania powinny dotyczyć promowania gminy jako przyjaznej dla rozwoju gospodarstw rybackich i ich wielofunkcyjności polegającej na prowadzeniu hodowli łącznie z działalnością gastronomiczną, turystyczną w formie nowoczesnej, przy wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii, w ramach współpracy ogólnogminnej.

2) Wspieranie inicjatyw związanych z zagospodarowaniem terenów przyległych do zbiorników wodnych

Wszelkie działania inwestycyjne, wprowadzające nowe rozwiązania w przestrzeń gminy, powinny być realizowane na zasadach synergii czemu służy zagospodarowanie terenów przyległych do zbiorników wodnych m.in. pod przestrzeń publiczną.

1.5. WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ZWIĄZANEJ Z ODNAWIALNYMI ŹRÓDŁAMI ENERGII (ENERGIA SŁOŃCA, WODY, WIATRU, BIOGAZU) – GMINA KLUKI PRZYJAZNA DLA OZE

Kierunki działań:

1) Wspieranie oddolnych działań na rzecz energetycznej samowystarczalności - realizacja instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł energii

Gmina Kluki ma być gminą przyjazną dla inwestycji OZE, umożliwiającą realizację instalacji fotowoltaicznych, solarnych, pomp ciepła, małych elektrowni wodnych, instalacji wiatrowych (np. przydomowych) oraz instalacji wykorzystujących biogaz.

OZE na terenach wiejskich to możliwość rozwoju tych obszarów, inwestycje te sprzyjają zdecentralizowanemu społeczeństwu, zasilanego siecią mniejszych i bezpieczniejszych elektrowni i wzmocnieniu społeczności lokalnej.

Jednocześnie wspierana powinna być działalność edukacyjna w zakresie projektowania, instalacji oraz monitoringu systemów opartych na odnawialnych źródłach energii na potrzeby firm oraz konsumentów indywidualnych. Działania indywidualne powinny wesprzeć proces reelektryfikacji wsi za pomocą zdecentralizowanych systemów OZE, oświetlających domy, obiekty szkolnictwa i kultury, administracji publicznej oraz ośrodków zdrowia.

1.6. WSPIERANIE ROZWOJU USŁUG ZDROWOTNYCH I ZWIĄZANYCH ZE ZDROWYM STYLEM ŻYCIA

Rozwój usług zdrowotnych, leczniczych i związanych ze zdrowym trybem życia może być nowym kierunkiem rozwoju dla gminy. Wykorzystanie mocnych stron gminy, związanych z jej centralnym położeniem w powiecie, środowiskiem naturalnym i lokalnym dziedzictwem kulturowym, umożliwia wykreowanie przestrzeni inwestycyjnej w nowym sektorze gospodarki.

Zadania w sferze ochrony zdrowia wchodzą w zakres obowiązków i możliwości samorządów lokalnych. Obejmują zarówno promocję miejsca, wprowadzanie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia mieszkańców, jak i działania w zakresie budowania infrastruktury.

Kierunki działań:

1) Kreowanie lokalnej polityki, w zakresie lokalizacji usług zdrowotnych, leczniczych i związanych ze zdrowym trybem życia

Zadanie dotyczyć będzie diagnozy potrzeb w zakresie usług zdrowotnych, zarówno wśród mieszkańców gminy jak i mieszkańców powiatu oraz promowanie gminy Kluki jako miejsca lokalizacji tych usług, w centrum powiatu bełchatowskiego. Gmina Kluki jako gmina o wysokich walorach przyrodniczych, bogatym dziedzictwie kulturowym, czystym i zadbanym środowisku, jest miejscem mogącym skupiać usługi w zakresie zdrowia, rehabilitacji i zdrowego trybu życia. Koniecznym jest wykreowanie marki gminy, która tworzy nowy kierunek rozwoju i oferuje przestrzeń do realizacji nowych inwestycji.

2) Rozwój infrastruktury okołoinwestycyjnej oraz jakość środowiska

Zadania będą dotyczyć promocji przestrzeni gminy Kluki, jako miejsca lokalizacji usług zdrowotnych i leczniczych, dostępnych dla mieszkańców gminy, powiatu i dalszych obszarów. Gmina realizować będzie koncepcję przestrzeni rekreacyjnych, powszechnie dostępnych. Zadanie to jest powiązane z zadaniami dotyczącymi oznakowania dostępności ścieżek pieszych i rowerowych, budowy siłowni na świeżym powietrzu (siłowni zewnętrznych) i zagospodarowania przestrzeni publicznych. Działania te dotyczą środowiska, o odpowiednim standardzie dla lokalizacji usług zdrowotnych.

2. ZIELONE CENTRUM POWIATU

----->REGIONALNA REKREACJA KRAJOBRAZOWA

Gmina Kluki posiada potencjał turystyczny i rekreacyjny, który powinien być w większym stopniu wykorzystany. Ze względu na swoje położenie, walory środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego gmina może stać się celem turystyki weekendowej i rekreacji dla mieszkańców sąsiednich miast, gmin oraz mieszkańców okolicznych terenów wiejskich. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe obszaru stanowi szansę rozwoju różnych form turystyki, skierowanej zarówno do mieszkańców miast (turystka jednodniowa, rekreacyjna), jak i gości pragnących zatrzymać się w regionie na dłużej. Dodatkowo szansą rozwoju gospodarczego jest agroturystyka, pozwalająca na przekształcenie niewielkich gospodarstw w miejsca usług hotelarsko-gastronomicznych, w szczególności tych usytuowanych przy zbiornikach wodnych.

CELE OPERACYJNE W RAMACH 2. CELU STRATEGICZNEGO:

- 2.1. Gospodarcze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego
- 2.2. Stworzenie wspólnego systemu ścieżek rowerowych i edukacyjnych o zasięgu regionalnym (dostępność rekreacyjna gminy) w zakresie rekreacji i turystyki krajobrazowej
- 2.3. Wielopłaszczyznowa promocja gminy Kluki – Zielonego Centrum Powiatu

- POTENCJAŁ PRZYRODNICZY I DZIEDZICTWO KULTUROWE
- SYSTEM ŚCIEŻEK ROWEROWYCH I EDUKACYJNYCH
- REKREACJA REGIONALNA

2.1. GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU PRZYRODNICZEGO I DZIEDICTWA KULTUROWEGO

Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej może zapewnić odpowiednia promocja walorów gminy wśród inwestorów podejmujących przedsięwzięcia z sektora turystyki i rekreacji. Uzupełnieniem tych działań powinno być podejmowanie przez gminę inwestycji na modernizację istniejącej infrastruktury. Uporządkowanie szlaków rowerowych, oznakowanie zabytków i szlaków turystycznych, jako ścieżek edukacyjnych wpłynie na podniesienie atrakcyjności gminy a przede wszystkim na jej dostępność rekreacyjną.

Kierunki działań:

1) Promocja walorów turystycznych i rekreacyjnych gminy

Odpowiednia promocja walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych gminy może przyczynić się do rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych na jej terenie oraz wzmocnić jej wizerunek, jako miejsca atrakcyjnego wypoczynku, zarówno wśród potencjalnych turystów jak i inwestorów.

2.2. STWORZENIE SPÓJNEGO SYSTEMU ŚCIEŻEK ROWEROWYCH I EDUKACYJNYCH O ZASIĘGU REGIONALNYM (DOSTĘPNOŚĆ REKREACYJNA GMINY) W ZAKRESIE REKREACJI I TURYSTYKI KRAJOBRAZOWEJ

Budowa spójnego systemu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – dostępność rekreacyjna gminy w zakresie rekreacji i turystyki krajobrazowej

Sukcesywne inwestycje w stworzenie systemu ścieżek rowerowych, oznakowanie zabytków wraz z umieszczeniem tablic informacyjnych o pojedynczych obiektach, zespołach i założeniach oraz miejscach związanych z historią i tradycją gminy przyczyni się zarówno do wzrostu walorów turystycznych gminy jak i poprawy jakości życia jej mieszkańców. Dostępność piesza i rowerowa oraz zorganizowane miejsca postoju (zagospodarowane wraz z elementami edukacyjno-informacyjnymi) są podstawą dostępności rekreacyjnej gminy.

2.3. WIELOPŁASZCZYZNOWA PROMOCJA GMINY KLUKI - ZIELENEGO CENTRUM POWIATU

W celu promocji wizerunku gminy konieczne jest określenie jej głównych kierunków rozwoju i zagospodarowania, stworzenie wizerunku wyróżniającego się na tle innych gmin jak i powiatu, wynikające z uwarunkowań i lokalnego potencjału. Gmina Kluki powinna wykorzystać potencjał płynący z warunków środowiska (przyrodniczego i kulturowego) oraz swojego położenia w centrum powiatu bełchatowskiego, w otoczeniu gmin bardziej uprzemysłowionych i przekształconych antropogenicznie. Niskim nakładem środków, związanych z systemem dostępności pieszej i rowerowej oraz systemem informacji o głównych atrakcjach gminy, Kluki mogą stać się zielonym centrum powiatu – obszarem rekreacji i turystyki krajobrazowej dla gmin ościennych.

Kierunki działań:

1) Promocja gminy jako obszaru rekreacji i turystyki krajobrazowej

W swojej polityce zewnętrznej gmina Kluki będzie promować dodatkowy kierunek rozwoju gminy, związany z turystyką i rekreacją krajobrazową. Działania powinny polegać na wpisaniu gminy Kluki w program rekreacji powiatu i województwa, jako regionu wartego zobaczenia, dostępnego dla wędrówek pieszych i rowerowych, posiadającego zorganizowany system ścieżek oraz zagospodarowane punkty postoju (miejsca edukacyjne, rekreacyjne, punkty gastronomiczne, punkty wypożyczenia sprzętu sportowego).

II OBSZAR STRATEGICZNY – INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I OCHRONA ŚRODOWISKA

--- ŁAD EKOLOGICZNY I PRZESTRZENNY ---

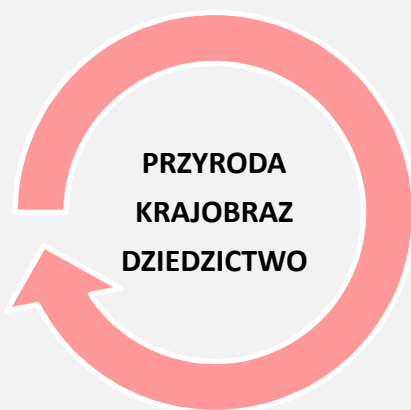
3. OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

---->ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE POD OCHRONĄ

Zrównoważony proces rozwoju powinien uwzględniać dbałość o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe. Użytkowanie zasobów przyrodniczych odbywać się powinno z poszanowaniem dla lokalnych ekosystemów leśnych i wodnych, w celu utrzymania ich stabilności i różnorodności biologicznej. Ochrona przed zagrożeniami naturalnymi powinna być skorelowana z racjonalną gospodarką wodną, przemyślaną lokalizacją zabudowy, przebiegiem dróg i infrastruktury technicznej, a także działaniami prowadzącymi do ograniczenia inwazyjnych form działalności człowieka.

CELE OPERACYJNE W RAMACH 3 CELU STRATEGICZNEGO:

- 3.1. Ochrona walorów i zasobów środowiska przyrodniczego.
- 3.2. Plan ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego wraz z programem zagospodarowania cennych obiektów i obszarów w procesie rozwoju gospodarczego
- 3.3. Ochrona jakości wód powierzchniowych
- 3.4. Zaangażowanie społeczeństwa w opiekę nad dziedzictwem kulturowym

- STAN OBIEKTÓW I OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ
- DOBRA JAKOŚĆ WÓD
- PROGRAM ZAGOSPODAROWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA
- SPOŁECZEŃSTWO ŚWIADOME SWEGO DZIEDZICTWA

3.1. OCHRONA WALORÓW I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Prowadzenie racjonalnej polityki środowiskowej powinno odbywać się z uwzględnieniem wartościowania obszarów przyrodniczych i obejmowania tych najcenniejszych formami ochrony, w granicach których obowiązują specjalne zasady zagospodarowania. Polityka środowiskowa powinna obejmować monitoring stanu obiektów i obszarów objętych ochroną oraz w miarę potrzeb, wynikających ze stanu istniejącego, obejmować ochroną nowe obiekty lub obszary. Polityka przestrzenna gminy wytypowała obszary proponowane do objęcia ochroną. Wymagana jest ich weryfikacja w zakresie granic oraz rodzaju ochrony.

Kierunki działań:

1) Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego

Działania podejmowane na rzecz ochrony walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz ochrona istniejących obiektów i obszarów objętych ochroną przyrody.

2) Polityki przestrzenna pod kątem ochrony przyrody

Polityka przestrzenna gminy w zakresie uwarunkowań ekofizjograficznych i ochrony przyrody powinna uwzględniać perspektywiczne planowanie przestrzenne sprzyjające aktywizacji przestrzennej.

3.2. PLAN OCHRONY ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO WRAZ Z PROGRAMEM ZAGOSPODAROWANIA CENNYCH OBIEKTÓW I OBSZARÓW W PROCESIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Istniejące na terenie gminy formy ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego powinny zostać włączone w proces jej rozwoju społeczno-gospodarczego. W oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe gmina może budować swój wizerunek w regionie. W celu wykorzystania tych walorów w procesie społeczno-gospodarczym konieczna jest pełna wiedza o ich stanie oraz program ich włączenia w proces gospodarczy.

Kierunki działań:

1) Plan ochrony środowiska wraz z programem zagospodarowania obiektów i obszarów w procesie rozwoju gospodarczego

Działanie polega na analizie istniejących programów w zakresie ochrony środowiska: przyrodniczego i kulturowego oraz zagospodarowania terenów w sąsiedztwie obiektów i obszarów cennych przyrodniczo. Działanie to winno być realizowane łącznie z programem dostępności turystyczno-rekreacyjnej gminy (budowa systemu ścieżek i rowerowych, edukacyjnych i rekreacyjnych miejsc postoju).

3.3. OCHRONA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Wody powierzchniowe stanowią ważny element środowiska gminy, zarówno przyrodniczego jak i kulturowego, będąc stałym elementem przestrzeni miejsca zamieszkania, współtworząc krajobraz i wizerunek gminy Kluki. Na stan jakości wód gminy główny wpływ ma

dopływ zanieczyszczeń, które posiadają swoje źródło poza granicami gminy. Konieczna jest współpraca gminnego samorządu z przedstawicielami władz samorządowych gmin ościennych, na terenie, których znajdują się źródła zanieczyszczeń oraz z władzami powiatu, które koordynują działania w obrębie powiatu bełchatowskiego.

Kierunki działań:

2) Identyfikacja zagrożeń dla stanu jakości wód powierzchniowych: źródeł zanieczyszczeń pochodzących z terenu gminy oraz tych zlokalizowanych poza jej granicami

Stworzenie listy zanieczyszczeń wód powierzchniowych, obrazującej lokalizację źródeł zanieczyszczeń wraz z określeniem ich rodzaju oraz skali oddziaływania oraz wskazanie jednostek, z którymi konieczne jest podjęcie współpracy na rzecz polepszenia stanu jakości wód powierzchniowych.

3) Ochrona jakości wód powierzchniowych

W oparciu o listę zanieczyszczeń i zagrożeń stanu wód powierzchniowych podjęcie współpracy międzygminnej na rzecz poprawy jakości stanu tych wód.

3.4. ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZEŃSTWA W OPIEKĘ NAD DZIEDZICTWEM KULTUROWYM

Dziedzictwo kulturowe gminy stanowi podstawę jej rozwoju, świadczy o jej przynależności regionalnej i pobudza identyfikację mieszkańców z ich „małą ojczyzną”, jaką jest gmina. Ochrona dziedzictwa kulturowego, zarówno tego materialnego jak i niematerialnego, nie jest możliwa jedynie w oparciu o działania samorządu. To udział społeczny pozwala na zachowanie i wzmocnienie tożsamości lokalnej, której wyrazem jest spuścizna kulturowa: budynki, założenia, tradycja czy lokalne wyroby. Konieczne jest wzmocnienie spójności społecznej poprzez budowanie wspólnej odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe.

Kierunki działań:

1) Organizacja akcji i imprez kulturalnych promujących lokalne dziedzictwo kulturowe, zarówno materialne jak i niematerialne

Działanie polegać będzie na organizacji ogólnogminnych imprez kulturalnych lub uczestnictwo w imprezach regionalnych, na których będzie promowana kultura gminy, poszczególne obiekty i obszary oraz tradycje lokalne i historia gminy Kluki.

2) Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie lokalnego dziedzictwa kulturowego

W działaniach edukacyjnych na terenie gminy powinien pojawić się element związany z lokalnym dziedzictwem kulturowym, jako część zajęć szkolnych lub pozalekcyjnych.

3) Opieki nad zabytkami gminy Kluki i ich promowanie wśród mieszkańców, poprzez dodatkowe narzędzia partycypacji społecznej

Dbałość o istniejące chronione elementy przyrody, zabytki oraz ustanawianie nowych w celu szczególnej ochrony wyjątkowych zasobów naturalnych.

4. ŁAD W PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

---->ŁAD PRZESTRZENNY MIEJSCA ZAMIESZKANIA – RÓWNOWAGA PRZESTRZENNA

Na ład przestrzenny miejsca zamieszkania składa się kilka czynników. Do pierwszych należą obowiązujące zasady zagospodarowania, które możliwe są do ustalenia jedynie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ich brak tworzy podstawę do rozwoju haosu przestrzennego, w oparciu o indywidualne decyzje lokalizacyjne. Jednak same zasady zagospodarowania nie wystarczą. Istotne jest ich wprowadzanie w życie oraz koordynacja ich przestrzegania oraz kultura społeczna, związana z poczuciem estetycznym mieszkańców. Dlatego też ważnym elementem kształtowania ładu przestrzennego jest edukacja w zakresie jakości przestrzeni oraz szacunku mieszkańców do przestrzeni wspólnej.

CELE OPERACYJNE W RAMACH 4. CELU STRATEGICZNEGO:

- 4.1. Rozwój systemów infrastruktury technicznej i komunalnej (infrastruktury drogowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, sieci teleinformatycznej, sieci gazowej)
- 4.2. Rozwój infrastruktury szkół, rewaloryzacja istniejących i zagospodarowanie nowych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
- 4.3. Perspektywiczne planowanie przestrzenne sprzyjające aktywizacji gospodarczej
- 4.4. Zrównoważony rozwój na terenie gminy

- INFRASTRUKTURA
- PRZESTRZEŃ PUBLICZNA
- PRZESTRZEŃ ZAMIESZKANIA
- MPZP FORMĄ ZARZĄDZANIA

4.1. Rozwój systemów infrastruktury technicznej i komunalnej (infrastruktury drogowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, sieci teleinformatycznej, sieci gazowej)

Infrastruktura techniczna i komunalna pełni rolę obsługującą wobec innych obszarów kształtowania zrównoważonego rozwoju gminy. Działania w tym zakresie powinny poprawić jakość dostarczanych usług w systemach już istniejących, ich modernizację i przebudowę, poprawę niezawodności i standardu realizowanych usług, zmniejszenie zagrożenia dla środowiska, energooszczędność i poprawę organizacji działania systemów. Istniejąca infrastruktura w gminie powinna również zwiększyć poczucie bezpieczeństwa zamieszkania w

gminie poprzez odpowiednie zagospodarowanie systemów m.in. urządzenie dróg, w tym w chodniki, oświetlenie uliczne oraz małą architekturę.

Kierunki działań:

1) **Rozwój infrastruktury drogowej. Budowa nowych dróg oraz doposażenie istniejących dróg – chodniki, oświetlenie uliczne, mała architektura**

Dalsza budowa i rozbudowa dróg oraz chodników na terenie gminy Kluki oraz innych elementów zagospodarowania dróg tj. mała architektura. Działanie obejmuje także dalszą rozbudowę oświetlenia ulicznego w poszczególnych miejscowościach oraz wymianę istniejącego.

2) **Rozwój infrastruktury wodociągowej na terenie gminy**

W celu zapewnienia bezpieczeństwa w zakresie dostępu do wody pitnej Gmina podejmie szereg działań inwestycyjnych. Do działań priorytetowych należą m.in.: budowa nowego ujęcia wody, rozbudowa sieci wodociągowej, modernizacja istniejącej sieci wodociągowej, hydroforni (wymiana części sieci, uzupełnienie sieci, konserwacja).

3) **Rozwój infrastruktury kanalizacji sanitarnej i deszczowej**

Działanie polegać będzie na modernizacji i rozbudowie istniejących oczyszczalni ścieków oraz perspektywiczne zaplanowanie budowy zbiorczej oczyszczalni dla obszarów najbardziej zurbanizowanych, budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji deszczowej.

4) **Koordinacja zadań w zakresie utrzymania i eksploatacji urządzeń melioracyjnych**

Koordinacja zadań dotycząca utrzymania istniejących urządzeń melioracyjnych.

5) **Wspieranie rozwoju wykorzystania alternatywnych źródeł energii, gospodarka niskoemisyjna**

Wspieranie rozwoju wykorzystania alternatywnych źródeł energii, gospodarka niskoemisyjna.

4.2. **Rozwój infrastruktury szkół, rewaloryzacja istniejących i zagospodarowanie nowych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych**

Czytelna struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy z jednej strony tworzy wizerunek jej przestrzeni a z drugiej umożliwia zarządzanie zasobami przestrzennymi gminy w sposób budujący poprawne relacje przestrzenne. W tym celu konieczne jest przy podejmowaniu działań rozwojowych, w zakresie ich lokalizacji, brać pod uwagę przekształcenia w obrębie całej gminy, wpływ na jej krajobraz i poszczególne systemy ją współtworzące.

Kierunki działań:

1) **Koordinowanie wyznaczania terenów budowlanych pod inwestycje oraz systemu przyrodniczego gminy**

Stała koordynacja wyznaczania nowych terenów budowlanych pod nowe funkcje, lub przekształcanie terenów istniejących, zgodnie z ich uwarunkowaniami ekofizjograficznymi i kulturowymi, w ramach aktualizacji polityki przestrzennej i programów rozwojowych.

2) Program zieleni urządzonej dla gminy Kluki

Określenie terenów zieleni urządzonej dla gminy Kluki, obejmujących zagospodarowane przestrzenie publiczne jak i zieleni podkreślającej strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy: zadrzewienia wzdłuż dróg i na placach.

3) Edukacja o estetyce przestrzeni

Tworzenie ładu przestrzennego miejsca zamieszkania odbywa się przy udziale społeczeństwa. Nauka o estetyce przestrzeni oraz ładzie społecznym powinna pojawiać się w szkołach, by wykształcić w młodym pokoleniu wrażliwość na jakość przestrzeni. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w szczególności wykształcenie nawyków dbałości o stan środowiska, oszczędnego korzystania z jego zasobów.

4.3. PERSPEKTYWICZNE PLANOWANIE PRZESTRZENNE SPRZYJAJĄCE AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ

Największe znaczenie w realizacji polityki ekologicznej i efektywnego zarządzania przestrzenią w gminie, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, mają działania związane z planowaniem przestrzennym, którego głównym narzędziem są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki działań:

1) Aktualizacja zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy

Sporządzenie Analizy aktualizacji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym aktualności obowiązujących dokumentów planistycznych) wraz z programem sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2) Zarządzanie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zarządzanie przestrzenią na podstawie planów miejscowych umożliwia podejmowanie świadomych oraz efektywnych decyzji związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

4.4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ NA TERENIE GMINY

O jakości życia i zamieszkania w danym miejscu w dużej mierze świadczy dostępność do przestrzeni publicznych oraz terenów rekreacji a także sposób i jakość ich zagospodarowania i wyposażenia w elementy zagospodarowania. Monitorowanie miejsc lokalizacji przestrzeni publicznych oraz ich doposażenie z udziałem mieszkańców.

Kierunki działań:

1) Rewaloryzacja istniejących przestrzeni publicznych

Analiza stanu istniejących przestrzeni publicznych, pod kątem ich doposażenia lub elementów wymagających rewaloryzacji.

Rozbudowa i modernizacja placówek oświatowych.

2) Monitorowanie miejsc ogólnodostępnych przestrzeni publicznych dla mieszkańców oraz ich zagospodarowania

Analiza przestrzeni gminy pod kątem realizacji nowych przestrzeni publicznych, przy uwzględnieniu proponowanych lokalizacji zgłoszonych przez mieszkańców gminy. Monitorowanie przestrzeni zagospodarowanych, jako ogólnodostępne skwery lub tereny rekreacji (wyposażone w place zabaw i siłownie zewnętrzne).

3) Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej. Budowa targowiska.

Analiza przestrzeni gminy pod kątem realizacji nowych przestrzeni publicznych, określenie miejsc budowy placów zabaw, siłowni zewnętrznych oraz realizacji targowiska.

III OBSZAR STRATEGICZNY – SPOŁECZEŃSTWO I JAKOŚĆ ŻYCIA

---ŁAD SPOŁECZNY I INSTYTUCJONALNY---

5. SPOŁECZNOŚĆ OBYWATELSKA I WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

---->AKTYWNY UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W ROZWOJU I PROMOCJI WIZERUNKU GMINY

Wspieranie spójności społecznej mieszkańców jest jednym z najistotniejszych czynników świadczących o sile kapitału ludzkiego danego obszaru, będącego podstawą rozwoju lokalnego. Zaufanie społeczne wspólnoty mieszkańców stanowi wsparcie w sytuacjach trudnych przy podejmowaniu nowych wyzwań rozwojowych.

W celu tworzenia warunków rozwoju aktywności społecznej i tworzenia podstaw społeczeństwa obywatelskiego należy wspierać współpracę wśród mieszkańców gminy oraz wzmacniać postawy i działania skierowane na rzecz innych.

CELE OPERACYJNE W RAMACH 5. CELU STRATEGICZNEGO:

- 5.1. Wspieranie aktywności społecznej i rozwoju kapitału ludzkiego
- 5.2. Dostęp do technologii – sieć światłowodowa i dostęp do Internetu
- 5.3. Rozwiązywanie problemów społecznych

5.1. WSPIERANIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO (rozwój oferty edukacyjnej placówek oświatowych, rozwój oferty szkoleń i warsztatów dla dzieci i dorosłych)

W celu rozwoju aktywności społecznej, podejmowania inicjatyw przez mieszkańców, branie odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania potrzebne są działania edukacyjne

prowadzone przez lokalnych lub zewnętrznych specjalistów. Miejszem takich działań mogą stać się świetlice wiejskie, szkoły lub remizy strażackie, mogące pełnić funkcję wiejskich centrów aktywności – miejsc spotkań, edukacji i działań lokalnych stowarzyszeń.

Kierunki działań:

1) Dalsza modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów kultury i sal OSP

Działania dotyczyć będą kontynuacji modernizacji istniejących świetlic wiejskich i salach OSP, ich wyposażenia oraz zagospodarowania przestrzeni wokół obiektów. Co służyć będzie wspieraniu aktywności oraz integracji lokalnej.

2) Tworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw edukacyjnych, podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności. Rozwój oferty edukacyjnej placówek oświatowych. Rozwój oferty szkoleń i warsztatów dla dzieci i dorosłych.

Infrastruktura istniejąca w poszczególnych wsiach stwarza warunki nie tylko do organizacji wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, ale również do realizacji inicjatyw edukacyjnych. W świetlicach, szkołach, w Gminnym Ośrodku Kultury można realizować jednorazowe lub cykliczne szkolenia, kursy podnoszące kompetencje osobiste lub zawodowe mieszkańców gminy, zarówno dorosłych jak i dzieci i młodzieży.

5.2. Dostęp do technologii – sieć światłowodowa i dostęp do Internetu

Rozwój nowych technologii jest warunkiem dostępu do informacji i wiedzy. Aby nie dopuścić do wykluczenia cyfrowego mieszkańców należy stwarzać warunki do rozwoju sieci teleinformatycznej. Wspieranie działań w tym zakresie jest konieczne, aby umożliwić szanse dalszego rozwoju gminy.

Kierunki działań:

1) Dostęp do sieci światłowodowej w gminie

Gmina podejmie działania wspierające realizację na terenie gminy sieci światłowodowej, umożliwiającej mieszkańcom dostęp do Internetu.

5.3. Rozwiązywanie problemów społecznych

Istotne jest podejmowanie działań wyrównujących szanse poszczególnych mieszkańców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i wymagają wsparcia.

5.4. Zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego

6. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I INTEGRACJA

---->WSPÓŁPRACA NA RZECZ GMINY KLUKI

Gmina stanowi społeczność lokalną, którą tworzą jej mieszkańcy, wyłaniający w wyborach swoich przedstawicieli, działających w ich imieniu i na rzecz dobra całej gminy.

CELE OPERACYJNE W RAMACH 6 CELU STRATEGICZNEGO:

- 6.1. Zwiększenie dostępu do informacji oraz wdrażanie narzędzi partycypacji społecznej
- 6.2. Rozwój zawodowy samorządu
- 6.3. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego
- 6.4. Zwiększenie dostępności do usług publicznych

6.1. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO INFORMACJI ORAZ WDRAŻANIE NARZĘDZI PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Partycypacja publiczna to uczestnictwo obywateli w procesach zarządzania publicznego, to uznanie mieszkańców gminy jako współdecydujących o jej rozwoju. Podstawową metodą jest informowanie mieszkańców o podejmowanych decyzjach. Gmina Kluki zamierza w swoich działaniach realizować konsultacje społeczne z mieszkańcami, w celu poznania ich opinii na temat poszczególnych dziedzin rozwoju gminy oraz dowiadywać się czego mieszkańcy potrzebują.

Kierunki działań:

1) Przejrzystość informacji przekazywanych mieszkańcom

Działania polegać będą na informowaniu mieszkańców o decyzjach podejmowanych przez samorząd, wydarzeniach gminnych i regionalnych, zarówno na tablicach ogłoszeń jak i na stronie internetowej Urzędu oraz gminnym informatorze.

2) Realizacji konsultacji społecznych

Samorząd będzie realizował konsultacje społeczne dotyczące decyzji w zakresie rozwoju gminy, by poznać opinię mieszkańców i włączyć ich w proces decyzyjny.

6.2. ROZWÓJ ZAWODOWY SAMORZĄDU

Przemiany w polskiej gospodarce sprawiają, że rosną oczekiwania społeczne wobec organizacji publicznych. W funkcjonowaniu samorządu terytorialnego rozwijają się nowe koncepcje zarządzania publicznego, które podejmują próbę adaptowania metod i narzędzi wykorzystywanych w organizacjach biznesowych, czego przykładem jest przyjęte zarządzanie strategiczne w samorządzie. Rozwój zasobów ludzkich organizacji jest procesem rozwijania kompetencji, której celem jest doskonalenia jednostki, zespołu i wyników funkcjonowania systemu organizacyjnego. Rozwój zawodowy pracowników przynosi korzyści zarówno organizacji, jak i jej pracownikom.

Kierunki działań:

1) Szkolenia specjalistyczne dla pracowników samorządu

Realizacja specjalistycznych, dopasowanych do odpowiedniego stanowiska, szkoleń przyczyni się do zwiększenia kwalifikacji pracowników. Szkolenia realizowane będą w ramach długoterminowego rozwoju, cechującego się prowadzeniem celowej polityki ukierunkowanej na rozwój potencjału kadrowego gminy oraz w sposób selektywny – ograniczenie zakresu działań rozwojowych do ściśle określonych kompetencji.

6.3. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Zwiększenie dostępności społeczeństwa do źródeł informacji poprzez jednostki organizacyjne gminy.

6.4. Zwiększenie dostępności do usług publicznych

4. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII

4.1. Monitoring i ewaluacja

W ogólnym rozumieniu monitoring sprowadza się do analiz ilościowych i jakościowych zmian analizowanych wielkości. Przyjmuje on specyficzny charakter w zależności od dziedziny, na potrzeby której jest stosowany.

Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy rozwojowe przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki.

Monitorowaniem Strategii na poziomie celów operacyjnych, używając wskaźników produktu i rezultatu przepisanych tym celom, powinna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego wdrażanie.

W charakterystyce każdego z celów operacyjnych zawarto propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania Strategii zawarty został w formie tabelarycznej. Ich określenie umożliwi dokonanie analizy stopnia jej realizacji pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności.

4.2. System monitoringu

Proces monitorowania powinien obejmować:

- zdefiniowanie wskaźników dla poszczególnych celów i kierunków działań Strategicznego planu działań,
- określenie procedury monitorowania,
- wyznaczenie jednostek i osób odpowiedzialnych za pozyskiwanie, przetwarzanie i udostępnianie poszczególnych grup wskaźników,
- koordynowanie procesu monitorowania i administrowania bazy danych o gminie.

Procedura monitoringu

zakres monitoringu

- pozyskiwanie i dokumentowanie danych
- weryfikacja danych
- edycja wskaźników
- wnioskowanie na podstawie wskaźników

wykorzystywanie wyników w zarządzaniu

- formułowanie rekomendacji
- udostępnianie wskaźników, wniosków i rekomendacji
- wprowadzenie korekt do planów i kierunków działań

4.3. Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Gminy Kluki

Jednostkami realizującymi Strategię rozwoju gminy Kluki do 2022 r. będą:

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Jednostka realizująca
I OBSZAR STRATEGICZNY – GOSPODARKA		
1. Zrównoważony rozwój gospodarczy podstawą wysokiej jakości życia	1.1. Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości 1.2. Tworzenie warunków sprzyjających lokalizacji nowych przedsiębiorstw z sektora działalności nieuciążliwych dla środowiska 1.3. Wsparcie sektora rolnego w zakresie rozwoju nowoczesnego rolnictwa, w tym spółdzielczości i pozarolniczego rozwoju wsi 1.4. Wspieranie rozwoju sektora rybactwa oraz zagospodarowanie istniejących zbiorników wodnych i terenów przyległych 1.5. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości związanej z odnawialnymi źródłami energii 1.6. Wspieranie rozwoju usług zdrowotnych i związanych ze zdrowym trybem życia	Urząd Gminy Kluki
2. Zielone centrum powiatu	2.1. Gospodarcze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego 2.2. Stworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych i edukacyjnych o zasięgu regionalnym (dostępność rekreacyjna gminy) w zakresie rekreacji i turystyki krajobrazowej 2.3. Wielopłaszczyznowa promocja gminy Kluki	Urząd Gminy Kluki
II OBSZAR STRATEGICZNY – PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO		

<p>3. Ochrona przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego</p>	<p>3.1. Ochrona walorów i zasobów środowiska przyrodniczego 3.2. Plan ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego wraz z programem zagospodarowania cennych obiektów i obszarów w procesie rozwoju gospodarczego 3.3. Ochrona jakości wód powierzchniowych 3.4. Zaangażowanie społeczeństwa w opiekę na dziedzictwem kulturowym</p>	<p>Urząd Gminy Kluki</p>
<p>4. Ład w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</p>	<p>4.1. Rozwój systemów infrastruktury technicznej i kanalizacyjnej (infrastruktury drogowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, sieci teleinformatycznej, sieci gazowej) 4.2. Rozwój infrastruktury szkół, rewaloryzacja istniejących i zagospodarowanie nowych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych 4.3. Perspektywiczne planowanie przestrzenne sprzyjające aktywizacji gospodarczej 4.4. Zrównoważony rozwój na terenie gminy</p>	<p>Urząd Gminy Kluki</p>
<p>III OBSZAR STRATEGICZNY – SPOŁECZEŃSTWO I JAKOŚĆ ŻYCIA</p>		
<p>5. Społeczność obywatelska i wzrost jakości życia mieszkańców</p>	<p>5.1. Wspieranie aktywności społecznej i rozwoju kapitału ludzkiego (rozwój oferty edukacyjnej placówek oświatowych, rozwój oferty szkoleń i warsztatów dla dzieci i dorosłych) 5.2. Dostęp do technologii – sieć światłowodowa i dostęp do Internetu 5.3. Rozwiązywanie problemów społecznych 5.4. Zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego</p>	<p>Urząd Gminy Kluki</p>
<p>6. Aktywizacja mieszkańców i integracja</p>	<p>6.1. Zwiększenie dostępu do informacji oraz wdrażanie narzędzi partycypacji społecznej 6.2. Rozwój zawodowy samorządu 6.3. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego 6.4. Zwiększenie dostępności do usług publicznych</p>	<p>Urząd Gminy Kluki</p>